

ARA100_H-15 EMNERAPPORT

Høsten 2015 ble innføringsemnet ARA100 gjennomført for tredje gang.

Emneansvar Pernille Myrvold

Forelesere Pernille Myrvold og Esmira Nahhri

Undervisningslokaler og undervisningsutstyr HF-bygget, rom 216 og 217 (plass til 20 personer i begge rom). Rommene var godt egnet til undervisning for en gruppe på mellom 15-20 studenter. Løse bord og stoler er praktisk om man ønsker å legge opp til gruppearbeid eller andre aktiviteter, som krever at man rører på seg. Bra at vi fikk faste rom semesteret igjennom. Rombytte kun et par ganger.

Obligatoriske undervisningsaktiviteter Krav om minimum 75 % oppmøte til undervisningen (18 av 24 forelesninger) samt innlevering og godkjenning av 4 mindre skriftlige arbeider for å få gå opp til vurdering i emnet. Se vedlagte kopier av oppgavetekstene bak i rapporten.

De to første oppgavene var lagt opp som øvinger i praktiske ferdigheter; oppgave 3 var noe mer teoretisk enn de to første og hadde som hovedmål å få studentene til å reflektere rundt ny kunnskap og strukturere denne på en ryddig og god måte; oppgave 4 hadde som mål å få studentene til å se relevans mellom kunnskap om arabisk og norsk språk og om språk og geografi.

Innlevering av obligatoriske oppgaver. De fleste fikk bestått ved første gangs levering, et par oppgaver ble sendt i retur, men godkjent ved andre gangs forsøk. Dette semesteret var det emneansvarlig som både utformet oppgavene og rettet dem. Alle oppgavene ble med jevne mellomrom scannet og sendt til medforeleser med det for øye at begge undervisere kunne (om man ønsket) få en ide om styrker og svakheter i studentgruppen sett under ett.

Opplegget med obligatoriske innleveringer fungerte fint; alt i alt var det gjennomarbeidede og gode oppgaver studentene leverte fra seg! Mye god læring bak hver innlevering. Direkte tilbakemeldinger fra studenter har vært positive, de var positive til blandingen av praktiske og teoretiske oppgaveformer og de fant oppgavene motiverende. Lengden på oppgavene kan med fordel utvides noe, evt. spesifisere antall ord i stedet for 1 side (som varierer etter håndskrift).

Det kan være en ide å utarbeide noen overordnede felles kriterier for hva som skal til for å få bestått. Videre vil det muligens være en god ide å sette anbefalte datoer for innlevering av obligatoriske oppgaver slik at studentene kan jobbe med dem når de selv føler for det. Ikke alltid alle har kapasitet til slike arbeider samtidig. Å åpne for innleveringer hver 14. dag kan være et alternativ (skal prøves ut V-16) Da må man også sette en absolutt siste frist.

Oppmøte og gjennomføring Alt i alt var omkring 20 studenter innom kurset, et par falt fra relativt raskt, mens andre holdt tritt helt mot slutten for så å bli borte når andre fag for alvor krevde sitt (primært et knippe studenter fra AHKR). Totalt **16** studenter fikk gå opp til vurdering i emnet, hvor av **15** fikk bestått og **1** ikke-bestått. En av kandidatene hadde tidligere tatt eksamener i arabisk ved UiB, men ønsket en oppfriskning med nytt pensum samt skaffe seg noen flere studiepoeng. Besvarelsene var gjennomgående *svært* gode! Det ser dessuten ut til at jevnlig oppmøte til forelesninger og jevn arbeidsinnsats (ikke skippertak) har god innvirkning på læringsutbyttet og det «faglige grepet». Et knippe av studentene i dette kullet hadde arabiskspråklig bakgrunn på en eller annen måte.

Pensum

Språkdelen

Schulz, Eckehard. *Modern Standard Arabic*. www.modern-standard-arabic.com Leksjon 1–3.

Schulz, Eckehard with Sebastian Maisel. *Modern Standard Arabic. Textbook Integrating Main Arabic Dialects*. Leipzig: Edition Hamouda, 2013. Leksjon 1–3.

Realiadel

En valgfri arabisk roman i norsk oversettelse.

Dickins, James and Janet C. E. Watson. *Standard Arabic. An Advanced Course*. Cambridge: Cambridge University Press, 1999. S. 324–329.

Gammelgaard, Karen, Gunvor Mejdell og Rune Svarverud (red.). *Standardspråk underveis. Historien til åtte orientalske og østeuropeiske språk*. Oslo: Unipub forlag, 2004.

- Karen Gammelgård, s. 3–18: Hva er standardspråk?
- Michael G. Carter, s. 81–94: Arabisk. Det klassiske kulturspråket.
- Gunvor Mejdell, s. 95–114: Arabisk. Standardspråket.

Mejdell, Gunvor. «Arabisk-norsk kontrastiv grammatikk». I *Med to språk. Fem kontrastive språkstudier for lærere*, red. av Anne Hvenekilde. Oslo: J. W. Cappelens Forlag, 1990. S. 65–91.

Skogseth, Geir og Gunvor Mejdell. «Mal for transkripsjon av arabisk til norsk». Oslo: Utlendingsdirektoratet, 2007.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon. «Navnskikker i arabiske land», temanotat. Landinfo -7.mars 2012. Kan lastes ned fra www.landinfo.no/asset/2018/1/2018_1.pdf

Versteegh, Kees. *The Arabic Language*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 1997. S. 145–147.

Versteegh, Kees et al. *Encyclopaedia of Arabic Language and Linguistics*. Leiden: Brill, 2006–2009. S. 148–155.

Vogt, Kari. *Islams hus*. Trondheim: Cappelen, 1993. S. 83–100 og 102–127.

Oversikt den arabiskspråklige verden: geografisk plassering, landenes offisielle navn, landenes kortnavn, hovedsteder og nasjonalitetsbetegnelse, myntenheter, flagg og kode for representasjon av land (Norge = NO, Syria = SY ol.). Både *norskspråklig* og *arabiskspråklig*. Forslag til relevante lenker og informasjonsskriv blir det opplyst om i tilknytning til forelesning om emnet. Eksempel på nyttig lenke: <https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/statsnavn-hovedsteder-og-nasjonaldager/id87863/>

Pensum i språkdelen var også denne gangen de tre første kapitlene av Schulz' lærebok. Dette ser ut til å utgjøre en passelig arbeidsmengde. I tillegg ble det laget en del utfyllende undervisningsmateriale når foreleser mente det var hensiktsmessig. Det ble utarbeidet en omfattende liste med kjernevokabular fra de aktuelle leksjonene i læreboken. Listen ble

tilgjengeliggjort i god tid før eksamen og la opp til at studentene selv skulle fylle inn norske oversettelser av ord/uttrykk samt legge til flertallsformer av aktuelle ord.

Pensum i realiadelen ble dels dekket i forelesninger og dels lagt opp som egenlesning. Det ble dessuten utarbeidet en liste med spørsmål til pensum i realiadelen (se vedlegg). Denne fikk studentene utdelt i god tid før eksamen slik at de lettere kunne orientere seg mot det som ble vektlagt i de ulike artiklene/kapitlene.

Enkelte forelesninger ble lagt opp slik at temaer fra språkdelen og realiadelen ble flettet sammen – dette gjaldt især språkopplæring og geografi-/områdekunnskap (se neste punkt *Gjennomføring av emnet*).

Gjennomføring av emnet

Undervisningsplan Det ble laget en felles undervisningsplan for hele semesteret med informasjon om uke/dato, gruppeundervisning/plenum, foreleser, komponent (språk / kultur og samfunn), leksjon i læreboken samt datoer for obligatoriske innleveringer. Her ble også påskeuka og dato for skriftlig eksamen notert. Dette notatet fungerte godt som et felles utgangspunkt for studenter og forelesere. (Se vedlegg).

Timeplanen På ARA100 tilbys hver student to forelesninger i uken (2 forelesninger/2 timer = 4 timer/uke). Tirsdager fikk studentene undervisning i mindre grupper, torsdag var det fellesforelesninger (plenum). Totalt 8 torsdagstimer (fordelt på hele og halve forelesninger) ble viet realia. Resten av torsdagstimerne og alle tirsdagstimerne ble viet «ren» språkopplæring (se siste punkt *Kulturell input*).

Fordeling av timer /ukentlige bolker Tirsdager ble studentene delt inn i to grupper a 8-10 studenter. Dette for at hver og en skulle få mer oppfølging. Foreleserne tok begge gruppene omtrentlig annen hver tirsdag i stedet for å kjøre parallelle forelesninger ukentlig. Parallelle forelesninger krever mer samarbeid og samkjøring enn det som var mulig å få til i denne omgang. Løsningen med ukentlige blokker fungerte godt og ga hver foreleser mer rom for å undervise på «sin» foretrukne måte. Torsdagstimerne var det med ett unntak alltid en og samme lærer som tok seg av.

Ukeplaner Detaljerte ukeplaner ble jevnlig lagt ut på Mi side. Her finner man oversikt over hvilke tekster man skal gjennomgå når og hvilke av alle oppgavene som *skal* gjøres. Om man ønsker å gjøre flere oppgaver er det selvfølgelig bare bra! Legges planene ut torsdag eller fredag uken før så kan de som trenger det eller liker det, skumme gjennom og forberede seg til ukens nye tema/oppgaver (førlesning). Er studenter syke eller borte av andre grunner kan de lese på egen hånd når de vet hva som står på ukens program. Noe var likt med ukeplaner fra tidligere semestre og noe var nytt. Viktig at opplegget jevnlig justeres (at man trekker på erfaringer) og tilpasses.

Læreboken Schulz' lærebok både «elskes og hates». At den finnes som e-bok med mye lydmaterialer er noe de fleste studentene setter stor pris på. Ett problem med opplesningene av tekstene er at de går for raskt slik at det blir umulig å følge teksten samtidig som man lytter. Det blir da også vanskelig å bruke lydfilene til å imitere uttale og tonefall. At

oppgavetekstene kun er på arabisk (!) er løst ved at norske oversettelser gjøres tilgjengelig på Mi side/Fillager. Videre, tilrettelegging av tekstene ved at disse skrives ut på nytt med vokaler og diakritiske tegn, hjelper studentene over alvorlige kneiker i startfasen slik at motivasjonen holdes oppe. Boken er et greit utgangspunkt, men den krever (som alle andre lærebøker) at man finner hensiktsmessige måter å anvende den på og at man tilrettelegger, tilføyer og/eller erstatter deler av boken med annet materiale der dette synes hensiktsmessig. Boken synes for mange lite tiltalende/fristende i sin utforming (nesten ingen illustrasjoner!) så det er «påkrevd» at underviserne spriter opp med alternativt stoff med jevne mellomrom. Schulz' lærebok er på sett og vis en grammatikkbok, en blanding av grammatikk- og lærebok med mye vekt på grammatiske driller og relativt avanserte grammatiske presentasjoner på et til tider tungt akademisk språk (engelsk). Det er en stor utfordring å skulle tilpasse dette stoffet til gjengse norske studenter som ofte hverken har et bevisst forhold til eller tilstrekkelig kunnskap i grammatikk i sitt eget morsmål. Det å så raskt som mulig henvise studentene til gode og enkle grammatikker for å skaffe seg nødvendig kompetanse i generell grammatikk, er derfor et smart trekk! Forslag til enkle innføringer i grammatikk ble derfor satt på pensumlisten. For når det grunnleggende er på plass, blir læringen langt mer motiverende!

Frivillige innleveringer Studentene hadde stående tilbud om å levere oppgaver til retting, både oppgaver fra Schulz og oppgaver som ble laget ekstra for å styrke ulike ferdigheter. Dette benyttet flere seg av, men ikke alle. Ved semesterslutt ble det laget en «prøveeksamen», en frivillig test laget for at studentene skulle få en ide om hva eksamen ville være. Alle ble sterkt anbefalt å prøve seg på denne. Oppgaven måtte gjøres hjemme, men ble gjennomgått i plenum siste forelesning.

Realia-forelesningene Det ble satt opp totalt 8 realitimer fordelt på noen ordinære forelesninger (2 t) og noen enkelttimer i kombinasjon med språk. Opprinnelig var realiadelen av kurset satt opp med 14 timer, dvs. 1/3 av timene, men dette viste seg fra første gang emnet gikk at ble for mye i forhold til det totale timetallet; det var behov for flere timer til språkinnlæring. 6-8 timer som ble forsøkt *dette semesteret* kan synes være en hensiktsmessig andel. Emneansvarlig foreslo at begge forelesere på emnet skulle gi forelesninger i realia -alt etter kompetanse og interesse. Begge forelesere fikk komme med ønsker og forslag til pensumtekster og til tema for sine egne forelesninger og begge forelesere bidro til listen med eksamensrelevante spørsmål. Flere av emnene fra tidligere semestre ble beholdt, slik som opprinnelsen til det arabiske alfabetet, klassisk versus moderne arabisk, standardspråk versus talemål (diglossi), islam, profeten Muhammad mm. Nytt av året var en selvvalgt arabisk roman i norsk oversettelse (oppdatert liste over utgivelser ble delt ut). Hensikt: å bli kjent med en arabisk forfatter og et litterært verk, men også bli oppmerksom på hva som rører seg på oversetterfeltet her til lands (mulig yrkesvei?) De aller fleste studentene valgte ungdomsromanen *Du, jente!* (2015) av libanesiske Fatima Sharafeddine. Videre kom det til et skriv om navnskikker i arabiske land samt et skriv om utfordringer man møter når arabiske navn skal skrives i norskspråklige (ikke-akademiske) kontekster dvs. med latinske skrifttegn. Navn er nært knyttet til identitet og kultur/språk og er noe av det første man lærer om et annet menneske. Å lære noe om arabiske navnskikker og tradisjoner samt bli oppmerksom på de ulike utfordringer som navn forårsaker i vårt

flerkulturelle samfunn er både morsomt og svært nyttig. Dette er kompetanse som det stort behov for i Norge i dag. Det ble også lagt vekt på at studentene skulle opparbeide seg en viss geografikunnskap i løpet av semesteret: på ulikt vis terpet og øvde studentene seg på *korrekte* navn på arabiske land/stater, hovedsteder og nasjonalitetsbenevnelse både på *arabisk* og *norsk*! Å kunne plassere landene på kartet inngikk også i opplegget. En enkel og klargjørende tekst om likheter og ulikheter mellom arabisk og norsk språk og kultur fikk også innpass dette semesteret. I tillegg til å sammenligne et utvalg språklige likheter og ulikheter inneholder teksten også et utvalg smakebiter på kulturelle og sosiale ulikheter som er nyttig å kunne noe om i det praktiske liv.

Kulturell input Mange av forelesningene ble innledet med *korte* innslag/smakebiter på arabisk kultur i vid forstand: kortfilmer fra f.eks. Bahrain, enkle barnesanger knyttet til ulike tema i pensum, filmsnutter og bilder som viste regionale klesdrakter, musikkvideoer som viste kjente sangere fra ulike arabiske regioner, dans fra ulike land (studentene måtte selv til pers!), korte dokumentarer og trailere fra serier fra norsk eller utenlandsk TV, tips om utgivelser av nye spennende bøker eller tidsskrifter mm. Slike kulturelle drypp er med på å fargelegge og inspirere og gi pensumbøker og tekster liv og en smak av «det arabiske». Håpet er at studentene skal bli inspirert av dette til selv å lete opp og gjøre bruk av alt det spennende som finnes der ute, utenfor forelesningsrommet! Det være seg i egen by, på nettet – eller i et arabisk land.

Vurderingsform Emnet munner ut i en *skriftlig* eksamen på *to* timer. To-timers eksamener er i minste laget, både med tanke på hva man rekker å teste, men også med tanke på studentene som kan oppleve unødvendig stress når tiden blir så knapp. Et knippe studenter gjorde unna eksamen på knappe timen, men de fleste satt tiden ut. Innhold og omfang tilpasses tiden man har til rådighet, men på to timer blir det ingen rom for å inkludere oppgaver som krever selvstendighet. Å øke eksamenstiden til 3 timer vil kunne gi rom for noe mer kreative og selvstendige oppgaver. Men, det er viktig å ha i mente at det på denne eksamenen ikke er tillatt med hjelpemidler (ordbøker), så det er ikke rom for de helt store sprellene.

ARA100 har ikke muntlig eksamen, det kan derfor kanskje være en ide å legge til en femte obligatoriske oppgave som går på å teste *leseferdighetene* av en kjent tekst, eller gjøre om en av de eksisterende fire oppgavene til dette formålet: en *enkel* muntlig test på slutten av semesteret der studentene skal testes i høytlesing av et lite utdrag fra pensumtekstene. En slik oppgave kan være en motivasjonsfaktor for å jobbe med pensum og praktisere muntlige ferdigheter gjennom semesteret (primært uttale og høytlesing, men det vil også ha innvirkning på forståelse og ordinnlæring).

Informasjon og kommunikasjon Mi side (meldinger og Fillager) ble også dette semesteret flittig brukt som kommunikasjonsplattform: ukeplaner, pensumlister, obligatoriske oppgaver, tilrettelagte pensumtekster, kjernevokabular, endring av forelesningstider, informasjon om relevante arrangementer (både rent faglige ting og «krydder», eksamensinformasjon ol.) Bruk av Mi side for kommunikasjon sørger for at alle studenter (og ansatte!) får tilgang på all viktig informasjon -er man borte en gang eller to vet

studentene at om det har vært gitt viktig info i forelesningene så vil dette legges ut på Mi side også.

Mot slutten av semesteret ble det dessuten lagt inn en melding om et planlagt orienteringsmøte om det påfølgende emnet ARA111 som skulle starte etter jul: dato, klokkeslett og lokale samt hva de ville få informasjon om. Muligens kan det også være en ide å gi et lite orienteringsmøte på slutten av ARA100 med tanke på studenter som ikke er fast bestemte på å gå videre. Dette har vært gjort flere ganger tidligere år og det møtte alltid opp en del studenter som var nysgjerrige på hva som ventet rundt neste sving. På orienteringsmøtet i januar var gruppen nesten fulltallig – det ga en god og samlende start til et nytt semester! Det kom også interesserte som lurte på hva dette emnet var og om det ville være mulig å kombinere ARA100 med andre fag de tok.

Bruk av infotavle ved ekspedisjonen ble mye brukt for å nå egne studenter og (ikke minst!) arabiskinteresserte utenfor studentgruppene våre.

Studentevaluering Av de 18 studentene som deltok jevnlig i forelesningene var det kun 4 som svarte på den anonymiserte elektroniske undersøkelsen som ble lagt ut på Mi side. Studentene ble informert om undersøkelsen flere ganger og oppfordret om å delta. Lav deltakelse synes være et gjennomgående problem på IF-man når tydeligvis ikke ut til studentene med budskapet om at deres meninger og erfaringer er svært viktig for fagutviklingen. Muligens må man bruke litt tid i forelesningene på slutten av semesteret slik som for eksempel japanskfaget har gjort. Da oppnås 100% deltakelse.

Med kun 4 besvarelser er det vanskelig (umulig) å skulle trekke noen konklusjoner på vegne av studentgruppen. Av disse har en hatt fritak fra undervisning, så kun tre har fulgt hele opplegget. Jeg trekker frem noen av svarene som kan være nyttige å ta med videre:

- Er du nå mer eller mindre motivert for å studere arabisk enn det du var før du begynte på ARA100? Mer: 3 Hverken mer eller mindre: 1

- Hva har eventuelt gjort deg mer motivert? **A:** å oppleve at man mestrer noe, men fortsatt har mer å lære **B:** Gode lærere, godt miljø, varierte timer.

- Hva har eventuelt gjort deg mindre motivert? **A:** Litt stor arbeidsmengd i forhold til fagstørrelse kanskje **B:** Litt lite muntlig, så det blir vanskelig å forstå setningsstruktur og «høre» ordene når de skal skrives.

På spørsmål om hvor fornøyde studentene er med forelesningene (både språkdelt og realia) viser svarene at de er i overvekt meget fornøyde: *Engasjerende, hyggelig, informativt, effektivt. Tydelig at begge forelesere har mye erfaring og vi er heldige som kan dra fordel av det.* Videre er alle fire meget fornøyde med sammenhengen mellom forelesninger og pensum.

På spørsmål om de har kommentarer til 75% obligatorisk oppmøte svarer **2** stykker at dette kan virke demotiverende om man kan hindre deltidsstudenter å ta emnet og at det er unødvendig for erfarne studenter. **2** stykker mener det er viktig og nyttig med obligatorisk oppmøte.

Vedrørende kommunikasjon og informasjonsflyt på emnet er de to som har svært fornøyde med dette (Mi side mm) .

På spørsmål om det er noe som bør forbedres svarer **A**: flere samtaler som klasseromsøving. Og at lærerne må snakke sammen og bli enige om enkelte ting. **B**: forslag om en alternativ fremdriftsplan for de som ikke har mulighet for å møte jevnlig til forelesninger.

Helt til slutt følgende svar på hvordan de opplever miljøet på faget (kontakt med medstudenter og studenter på andre emner, kontakt med forelesere o.l.): **A** Veldig positivt, det virker som en fin og inkluderende klasse, og det samme gjelder for forelesere som er hjelpsomme og følger godt opp. **B**: Forelesere har vært imøtekommende. Litt vanskelig å få i gang kollokvier. Dette kunne forberedes med inndeling/delegering av personer og tildele tid og rom til gruppene. **C**: Godt! **D**: Vennlig atmosfære.

Alt i alt syntes studentene å være godt fornøyde med undervisning og opplegg; dette reflekteres nok også i det høye tallet studenter som valgte å gå videre til neste emne. Noe divergerende syn på lærebokens form og «pedagogikk» kom gjentatte ganger til uttrykk i løpet av semesteret, men tilrettelegging av tekster og oppgaver så ut til å bøte på noen av disse utfordringene.

Avslutningsvis vil jeg understreke betydningen av at det jevnlig holdes planleggings- og samarbeidsmøter på dette emnet – og alle emnene der det er flere forelesere involvert. Dette vil gange både studentene og foreleserne og faget som helhet. Dette er noe det må jobbes med på faget vårt!

Pernille Myrvold (Bergen 7.4.2016)